

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ

Цена за Србију:

ЗА ГОДИНУ 6 дин.
 НА ПОЛА ГОДИНЕ 3 „
 НА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ НА ГОДИНУ 9 „

НЕДЕЉА. 2. АПРИЛА 1895.

ЦЕНА ЈЕ ОГЛАСИМА 6 ПР. ДИН. ОД ВРСТЕ

ПРЕПИСАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА

Рукописи не враћају се

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

ГРАЂАНСТВУ ВАРОШИ БЕОГРАДА

На основу указа Његовог Величанства Краља Србије Александра I. од 5. Марта 1895 године и на основу чл. 25. изборног закона скупштинског, суд општине београдске позива грађане београдске, да

НА ДАН 7. АПРИЛА ОВЕ ГОД.

дођу у општинску кућу на

ИЗБОРНУ СКУПШТИНУ

ради избора :

ДВА ПОСЛАНИКА ЗА ВАРОШ БЕОГРАД

За трогодишњу скупштинску перијоду 1894., 1895. и 1896. год.

На изборној скупштини за избор посланика, има право гласа сваки српски грађанин, који је пунолетан и плаћа држави грађански данак на имање, рад или приход; а грађански данак сматра се да плаћа онај, који по закону о непосредном порезу плаћа преко 15 дин. на годину (чл. 46 устава чл. 17 изборног закона скупштинског и чл. 105 закона о непосредном порезу).

По чл. 18 изборног закона скупштинског, не могу бирати посланике :

1. Скитајући се цигани ;
2. Они, који стоје код других у служби под платом или издржањем ; а по закону о непосредном порезу плаћају испод 15 динара порезе годишње ;
3. Који су осуђени због злочинства, за време док се не поврате у права ;
4. Који су осуђени због престапа, који доноси губитак грађанске части, за време док траје губитак права ;

5. Који се налазе у затвору или притвору судеком због злочинства или престапа споменутог у тачки 3 и 4 ;

6. Они, који су судеком пресудом осуђени да су злоупотребом своје власти, претњом поклоном или обећањем поклона за себе или за другога радили, да за посланике или поверенике изабран буде, или о којима се докаже да су свој глас продали, за време докле је пресуда одредила ;

7. Они над којима је стещиште отворено, до свршетка ;

8. Они, који су под старатељством ;

9. Они, којима устав (последња тачка 48-ог члана) забрањује бирати.

Сваки бирач може бити изабран за народног посланика, ако има још и ових погодаба (чл. 22 зак. изборног).

1., Да је навршио 30 година :

2., Да плаћа годишње преко 30 дин. у име непосредне порезе, и

3. Да не спада у изузете чл. 48. устава земаљског.

Гласање ће одпочети у 8 часова пре подне и трајати непрекидно до заласка сунца (чл. 27. и 33 изб. зак.); И тада ће бирачки одбор, ма да сви бирачи нису дошли и гласали, по члану 33. поменутог закона решити и огласити, да је изборна скупштина свршена.

Сваки бирач може само лично дати свој глас (чл. 20. изб. зак).

Од суда општине београдске 18. Марта 1895. г. АБр. 1797.

I.
ПРАВИЛНИК ЗА ДЕСИНФЕКЦИЈУ

Члан 1

Кухње болести развијају се и шире се неким сићушним, невидним али живим стваровима, неким *клицима*. Ако спречимо живот и развијање тих клица, или ако их са свим уништимо, спречили смо и уништили и саму кухњу болест. И једно и друго може се постићи разним средствима, а тај цосао зове се **десинфекција**.

Члан 2

Најчешће кухње болести наших крајева ове су:

1. Колера.
2. Богиње (крате).
3. Дифтерија.
4. Пегави тиф.
5. Црвени тиф.
6. Срдобоља.
7. Скрлетина (шарлах).
8. Мраса и фрус.
9. Црвени ветар и бабина грозница.
10. Велики кашаљ (рипавац).
11. Туберкулоза (нарочити плућа и гркљана — јектика).

Првих седам болести спадају међу најопасније. Где се оне појаве, имају се ова правила тачно вршити. За њих је и десинфекција од стране „Градског завода за десинфекцију“ обавезна. (Види I. чл. 17.)

За болести под 8, 9, 10, и 11. не мора се десинфекција тражити од завода — осим ако то лекар нарочито нареди.

Ако би се која од последњих болести појавила у коме јавном локалу (н пр. гостоницама, школама, радионицама, и т. д.) поступа се као и са болестима од 1—7.

Санитетска власт има права да према потреби и ове последње болести прогласи обавезним за десинфекцију. (Види I. чл. 29.)

Члан 3

Кухње клице множе се по највише у самом телу болесникова, а из њега изилазе изметинама (колера, тиф, срдобоља, туберкулоза црева); пљувачком, балама, рачотином и другим соковима, (дифтерија, велики кашаљ, јектика) или гнојем, перути и љусницама (богиње, скрлетина, мраса, црвени ветар и т. д.). Те кухње материје прелазе с болесника на здраве или непосредно н. пр. кашљем, кихањем, пољупцем, додиром; или посредно, т. ј. доспевају у околину болесника, те онда прашином (ваздухом) водом, храном, особама, животињама, хаљинама, стварима, станом и т. д. кухње даље.

Члан 4

На тај начин може се здрав окужити:

- а) ед *самога болесника или жртваца* и свих њихових изметина и сокова.
- б) *јелом, шићем, судовима, хаљинама и стварима*, којима се болесник служио, или које су само украј њега биле;
- в) *особама*, које су болесника двориле или тек само посетиле; и
- г) *местом* или станом где је болесник или самртник лежао.

С тога је нужно, да се при десинфекцији обрати пажња на све те прилике.

Члан 5

У десинфекцију спада:

а) *Чистоћа самога болесника* и околине његове;

б.) *Чистоћа и проветравање простора* где болесник лежи; и

в.) *Склањање и уништавање* кухнога или сумњивог материјала.

Члан 6.

Болесника ваља сваки дан умити и пропрати. Кошуље и креветске простирке и навлаке ваља — ако је икако могуће — сваки дан просвлагати, а и друге ствари, чим се загаде, чистим замењивати. Патос се не чисти метлом, него се сваки дан брише мокром крпом замоченом у *слабу карболку*. (Види I. чл. 28.)

Члан 7.

Собу где болесник лежи ваља често и по дуже проветравати. Зими се отвори с поља доње, а изнутра горње окно, па се онда засторј спусти.

Где се пећ изнутра ложи, ваља јој често врата отварати. И светлост дана — нарочито непосредна — помаже чистоћи ваздуха.

Члан 8.

Кухње клице из сумњивог материјала могу се уништавати:

- а.) *Сагоревањем*.
- б.) *Кључаном водом*.
- в.) *Карболком*. (Види I. чл. 28.)
- г.) *Воденом паром* у нарочитим апаратима.

Члан 9.

Чим се посумња на коју кухњу болест, ваља *болесника одвојити од здравих*. Где нема за то згоде, преноси се болесник у нарочито оделење болнице, за кухње болести. Ако се не пренесе, ваља му одредити засебну собу — по могућству здраву, склониту и са свим оделену од саобраћаја. Из ње ваља претходно изнети све, што није за болесника за прёке потребе — а нарочито ћилиме, слике, наките, резарије и т. д.

Члан 10.

Запрљану преобуку, кошуље, креветске хаљине, простирке, крпе и све што је за прање, ваља одмах (у самој болесничкој соби) потопити у слабу карболку, из собе изнети, и у раствору 24 сахата држати, па их тек онда у прање дати. Праља нека их најпре по сахата прокува у кључалој води, па тек онда опере у цећи и сапуници. Што не подноси прање и натапање, предаје се касније „Градском Заводу за десинфекцију“ (Види I. чл. 17.)

Члан 11.

Кухње изметине болесника, који болују од колере, тифа, дифтерије, скрлатине, срдобоље, туберкулозе (плућне, грчене и цревне) хватају се у нарочити суд у коме је на дну (за четвртину целе садржине) јаке карболке, па се онда сипају у нужник. У кухње изметине рачуна се: код колере бљубањак, поган и мокраћа; код дифтерије скрлета, шарлаха и туберкулозе (плућне и грлене) што болесник искија, искишље, израче и испљује; код тифа, поган и мокраћа, а код срдобоље сама поган.

Члан 12.

Кухњи болесници од колере, тифа, и срдобоље, не смеју ићи на *нужник*. Где се ма и једном то десило, ваља седало нужника добро испрати јаком карболком. И у

цев нужника треба усуги 3—4 литра скоро гашена креча. (Види I. чл. 28.)

Члан 13.

Осим болесника, *не сме нико у болесничкој соби јести или пити*, а јела и пића не смеју се држати крај болесника. Остаци болесничких понуда одмах се уништавају (сагоревају) а употребљени судови (нарочито кашике, виљушке и ножеви, оперу у кључаној води

Члан 14.

Употребљени *завоји* одмах се спаљују а инструменти, испирају се у јаком раствору карболке. Најпотребне остатке од лекова боље је никако из собе и не износити. А, ако се износе не смеју се (н. пр. кутије с прашковима, пилуле) спаљивати, него с њима ваља поступити по наредби лекаревој.

Члан 15

Где се осећа какви задах, ваља добро проветравати, *а не вреди кадити*.

Члан 16.

Кухног болесника треба да двори једно а највише двоје поузданих лица. Где их је више, ослањају се једно на друго и сметају једно другоме.

Посете нису дозвољене.

Члан 17.

Кад болесник који је боловао једну од првих седам болести. (Види I. чл. 2.) *оздрави*; кад се куда *пронесе* или *умре*, мора то или лекар, који га је лечио, или глава породице, домаћин и газда (или заменик) одмах јавити физикату, да се на стану и стварима изврши *обавезна десинфекција*. Хоће ли се то чинити и у случајевима оних болести што су побројане у I. чл. 2, под 8, 9, 10 и 10. зависиће од нахођења лекара, који је болесника лечио, или санитетске власти. (Види I. чл. 2.)

Члан 18.

Пријава мора бити писмена, по нарочитом обрасцу (ако је од лекара) а може бити и усмена (ако је од приватних лица).

Члан 19.

У пријави мора се тачно означити квартал и улица, број куће и стан, број окужених простора и врста кухње болести.

Члан 20.

На сваку таку пријаву шаље „Градски завод за десинфекцију“, своје *десинфекторе* и *кола*, те извршују десинфекцију по утврђеним правилима (IV). Томе послу не сме се нико противити Нарочито је забрањено, притајити коју окужену ствар или простор.

Члан 21.

Ствари за десинфекцију предају се заводу на реверс. Тако се и примају а за штету јамчи власт.

Члан 22.

Где је *окужена соба једини простор*, у коме се може становати, а ваља га десинфиковати, општинска власт ће се побринути, где ће се међу тим укућани сместити. Деси ли се да домаћи немају ни преобуке, него би морали онако окужени међу здраве, позајмиће им општина најнужније, док се њихове хаљине и ствари не десинфикују.

Члан 23.

По свршеној дезинфекцији не сме у дезинфиковане просторе за (најмање) 24. сата нико улазити. За време, докле је стража тамо, држе се ти простори отворени, да се добро проветри.

Члан 24.

За пренос болесника од колере, богиња, тифа, дифтерије, срдоболе, скрлетине имају се употребити само кола „Градског завода за дезинфекцију“.

Члан 25.

Кужни болесници који су већ оздравили, могу се мешати међу здраве тек онда кад им то дозволи лекар. Пре тога морају се окупати и, сапуном опрати и измити, па онда у чисто (дезинфиковано) одело обући.

Члан 26.

Мртваци од колере, богиња, скрлетине, мрасе, тифа, дифтерије и срдоболе не смеју се купати него се одмах завијају у чаршаве поквашене јаком карболком. Чим прђе лекарски преглед мртваца, мора се леш у сандук сместити, затворити и у гробљанску капелу пренети без свечана спровода.

Члан 27.

Особе које су ма и за часак долазиле у додир са болесницима од колере, богиња, дифтерије, скрлетине, тифа и срдоболе, треба га оперу руке у слабој карболки, и да бар горње хаљине пресвуку пре него што ће се вратити међу здраве. Особе, које су тако болеснике двориле и поговале, или које су дуже времена уз њих боравиле па и спавале, трега исто тако да оперу и лице, косу, браду, и т. д. па да се са свим пресвуку.

Члан 28.

Дезинфекциона средства која се овде помињу под именом „слаба карболка“ и „јака карболка“ јесу 2% и 5% раствори карболне киселине (1:45 и 1:18), могу се добити и без лекарског наређења у свакој апотеци под тим истим именом. Састав и цена им је правилом одређена. Сиромаси их добијају бесплатно на претпис општинских лекара.

Свеже гашен креч, може свака кућа по потреби правити ако загаси једно кило негашена креча са једном литром воде и кад се креч у прах распадне, дода се још 3. литра воде и добро промеша.

Члан 29.

Све ствари одређене за јавну продају, пре но што се продаји изложе морају се у варошима где имају апарате за дезинфекцију, предходно најсавесније дезинфицирати и то без разлике да ли су из заражених или не — заражених кућа.

Члан 30.

Дезинфекција та вршиће се у сталним дезинфекционим апаратима, односно дезинфекционим заводима.

Члан 31.

Свака дезинфицирана ствар добија пломбу и само пломбиране ствари смеју се изложити продаји. Продаја ствари кућних, било у стану, било јавном лицитацијом, из слободне руке или путем егзекутивним, дозволиће се само по одобрењу санит. власни.

Члан 32.

Забрањује се и поклањање старежи, ако се предходно не дезинфицира, а из стана је, где је било ма какве заразне бољке.

Члан 33.

Дезинфекција ствари, које се егзекутивним путем продају, као и оне, које се поклањају врши са бесплатно. Оне пак које се излажу продаји слободном вољом или од телала, плаћају за дезинфиковање по ценовнику.

Чл. 34.

Стареж која се сада находи по телалицама, мора се дезинфиковати поступно, а тај посао мора се обављати чим дезинфекција буде обавезна.

Овако дезинфиковане ствари имају се унети у очишћен и дезинфикован дућан или простор и за овај посао телали плаћиће (чл. 33) по ценовнику.

Чл. 35.

Ако би се по извршеној дезинфекцији нашла у дућану ма и најмања ствар не пломбирана дакле не дезинфицирана газда тога дућана казниће се и све ствари затечене у продавници понова ће се дезинфицирати, као и продавница и одело продавчово. За ову дезинфекцију платиће газда радње суду дуплу таксу.

Чл. 36.

Ко се о овај правилник огреша казни се према чл. 33. чач. 2 санитет. закона до 150. динара.

За укућане одговара домаћин куће.

II

УСТРОЈСТВО

„Градског завода за дезинфекцију“

Члан 1.

Обавезну дезинфекцију извршују општински органи по прописаном начину (види правилнике под I, III, IV, и V). Стога општина подиже нарочити завод за тај циљ под именом „Градски завод за дезинфекцију“

Члан 2.

„Градски завод за дезинфекцију“, располаже: једним непокретним парним апаратом за дезинфекцију, са целим прибором. Тај апарат мора радити са повећаним притиском, мора примати пару одозго и са струјањем, а мора имати два са свим одвојена отвора. Садржина му мора бити 3 4^{м³}, а дужина најмање 2·25^м. И апарат и прибор око њега су смештени су у нарочиту зграду. Осим апарата има завод кола са запрегом за пренос ствари (болесника и мртваца), све потребе за дезинфекцију (види прилог VI) и потребан број спремних извежбаних и надзорних особа (види прилог II чл. 4).

У састав тога завода рачунали би се после и мањи мобилни парни апарати за дезинфекцију, које би општина (по потреби) имала набавити за поједине квартове.

Члан 3.

У заводу делују:

- један управник
- „ надзорник
- четири дезинфектора (с помоћницима)¹⁾

1) У случају потребе узимају се у надницу поуздани радници као помоћници дезинфектора.

- један машиниста; и
- „ кочијаш²⁾

Члан 4.

Управник управља заводским пословима, особљем и имањем. Он је општински чиновник, одговара кауцијом и платом за штете у заводу, или у грађанству. Он дезинфекторе разређује по дужности; он их награђује, казни (новчано), отпушта. Он руководи свима пословима у заводу и свима рачуницама. Сем тога учи и вежба дезинфекторе.

Члан 5.

Надзорник је исто тако чиновник општински с кауцијом, али непосредно одговоран управнику. Он управника заступа а иначе прима наредбе од њега. Дужности су његове регулисане нарочитим упуством (види прилог III).

Члан 6.

Дезинфекторе поставља општински суд на предлог шеф — лекара по положеном испиту (пред градским физиком и општинским шеф — лекаром) са сталном у тврђеном платом. Ваља да су здрави снажни и не жењени, а у послу тачни и добро извежбани (с тога се нарочито бирају из сталеза који су већ војнички дисциплиновани) и, пр. (војници, жандарми, пожарници итд.) или који су по своме пређашњем занимању имали посла са болесницима и мртвацима (н. пр. болничари, санитетлије, бербери итд.) или су најпосле вешти око намештаја стана и паковања, (н. пр. тапетари, декоратори, магационери, столари и т. д.)

Поред послова који се наводе у „упуству“ дезинфекторе (види прилог под IV) имају се још учити и вежбати под наставом управника, а имају у своме послу поучавати и своје помоћнике.

Члан 7.

Помоћници се узимају из пожарне чете. Само у случају преке нужде најимају се нарочити радници на надницу.

Вешти и поуздани радници нарочито они, који су испит положили имаће првенство и изглед на стално место дезинфектора, кад се укаже потреба, Њима управљају и њих уче дезинфектори.

Члан 8.

Машиниста је стални радник у заводу, а прима заповести од управника или заменика његовог. Он је одговоран за тачност извршеног посла око самога апарата, а одговоран је и за штете било на стварима (ако су његовом непажњом у апарату страдале) било где год на самоме апарату.

Члан 9.

Кочијаш је месечни најмљеник завода, а њиме располаже управник (односно заменик).

Члан 10.

Заводи ради сваки дан. Званично је време зими од 8 а иначе од $\frac{3}{4}$ на 7 ч. до 12. часова пре подне и од 2 часа до $\frac{3}{4}$ на 7 час. после подне. За време тешких за-

2) За први мах могло би с то особљем у неколико смањити, и то овако: Општински шеф лекар имао би врховни надзор над заводом, радом и особљем; Он обучава дезинфекторе. Машиниста рукује послом у заводу; најстарији дезинфектор замењује надзорника, а друга два дезинфектора извршују дезинфекцију. Кола, припрема и кочијаш позајмљују се од општине.

раза и морија радиће према потреби и дуже. У одређено време морају сви у заводу бити.

Члан 11.

Сваки позив и сваки налог од власти извршује се одмах. Извршивање иде редом према пријави ван скучаја где се то опасности ради мора обићи.

Члан 12.

За извршење послова наплаћује општински суд према утврђеном ценовнику неке таксе (види прилог под V). Наплата се иште накнадно.

Члан 13.

Накнаде за штету досуђује комисија и то само на нарочиту тужбу. За непостојане боје и ствари, које партаја сама у друге скрије, не одговара општина. Ако тужби није било места, сноси тужилац комисијске трошкове.

Члан 14.

За досуђену накнаду одговара партији непосредно општина. Њој одговарају (кауцијом и платом) управник и надзорник, а њима опет према нахођењу комисије-десинфектора или машиниста (платом).

Ш.

УПУТСТВО ЗА НАДЗОРИКА¹⁾

„Градског завода за десинфекцију“

Члан 1.

Надзорник „Градског завода за десинфекцију“ сталан је чиновник општински, а њима непосредно управља управник „Градског завода за десинфекцију“. Кад је управник завода спречен да врши своју дужност, замењује га у свему надзорник.

Члан 2.

У одређено време мора се надзорник тачно јавити управнику на службу.

Члан 3.

Задатак му је да надзирава рад десинфектора. Он има да пази:

а) како ће се ствари из кухних простора које су одређене за десинфекцију у сталном апарату, према пропису спаковати и у завод пренети;

б) да се десинфекција простора и заосталих ствари изврши тачно и према пропису;

в) да су десинфектори при извршењу своје задаће и иначе владају према изда- том им упуству, а нарочито да не упро- пашују и не штете ствари.

Члан 4.

Кад прими налог, полази надзорник — ако је икако могуће — саједно с десинфекторима у окружни стан и почиње посао најпре у ономе одељку, из кога ваља ствари износити. Ту ће највише пазити да се окужене ствари тако изнесу, натоваре и одвезу како се неће путем (ходницима ба- самацима, тротоарима и т. д.) клице раз- носити. Важно је и то, да ништа у стану не остане, што се не може другаче до паром десинфиковати. Ако би домаћи хтели што скрити или ако би самовољно и про- тив наређења надзорникова спречили, да

десинфектори који окужену ствар или који окужени простор не десинфикују, казни се домаћин до 150 дин. у корист завода.

Члан 5.

Надзорник пази да се десинфекција тачно изврши, али да се при свем том чувају ствари од штете и пропасти. Он мотри, да се што не превиди, или да се што не ук- раде. Његова је дужност, да домаћима преда стан и ствари десинфиковане

Члан 6.

Контроле ради записује надзорник сва- ком десинфектору (евент. помоћнику) у књи- жицу, како је своју дужност вршио и је ли што против упуства учинио. Исто тако бе- лежи надзорник и у пријавној листи, у на- рочитој рубрици је ли и како је извршена десинфекција. Само тако уверење прима власт.

IV.

УПУСТВО

За градске десинфекторе станова^{*)}

Увод.

Члан 1.

Градски десинфектори извршују оба- везну десинфекцију ствари и станова после кухних болести (Види I чл. 2 и 17.)

Члан 2.

Дужност им је, да се сваки дан у од- ређено време, јаве управнику на посао, и то увек у службеном оделу и са целом опре- мом. И одело и опрема морају бити у реду. Осуство и закашњење само болест из- вињује.

Члан 3.

Налог и заповести старешина морају тачно (по војнички) извршивати. Непослуш- ност се казни

Члан 4.

Према грађанима морају бити уљудни и учтиви а са туђим и заводским стварима обазриви.

Члан 5.

Награде и поклоне ма које врсте није им слободно примати. Окривљују се одмах чим се у њих нађе или докаже ствар из стана у коме су имали посла, ма она била и поклоњена или без икакве вредности.

Члан 6.

У своме послу држаће се строго пра- вилника и наредба надзорникових.

Члан 7.

Кад им се нареди десинфекција кола стана морају одмах све прописане справе и потребе спремати и на посао поћи.

Члан 8.

Хоће ли поћи пешице или на колима завода зависи ће од наредбе управника. На туђим колима не смеју се возити, а не смеју се путем нигде свраћати

I. Припрема

Члан 9.

Чим десинфектори приме кључеве од стана, што ће га десинфиковати, морају

одмах службену униформу заменити рад- ним оделом. Униформу по пропису савију, у кесу сместе и на згодно место оставе.

Члан 10.

Кад су се пресвукли, не улазе још у окужени стан, него се старају за леставице, судове, лампе, ватру, врелу воду и друге њихове потребе, да после по њих не мо- рају долазити. Ако све то могу наћи у окуженим просторима, онда је боље да од- мах у њих уђу, па да не излазе док по- сао не сврше.

Члан 11.

У стану се прво спремају и пакују (по пропису) оне ствари, које се морају десин- фиковати у парном апарату. Пренос тих ствари у кола извршује се с особитом пажњом.

Члан 12.

Све што од намештаја, покућства, сли- ка и других ствари остане у окуженом стању, износи се на сред собе, али тако да се не праши, те се редом комад по комад тачно и по пропису десинфикује.

II. Десинфекција

(А дуварови)

Члан 13.

Десинфекција дуварова (с тапетама или моаерајом) извршује се најбоље трљањем површине са средином од мекана леба. Мрве од хлеба купе се после влажном метлом, те се одмах сагоре.

Члан 14.

Кречени дуварови и места где нема та- пета и шара од молераја (н. пр. иза пећи) десинфикују се јаком карболком или про- сто кречењем. Начин како се све то нај- боље извршује научиће десинфектори на часовима за вежбање.

Члан 15.

При пајању ствари, десинфекцији ду- варова ваља се чувати прашења. Пражина је нарочито на местима где су висиле слике и накити.

(Б. Намештај)

Врата, первази на дувару слике играчке и т. д.

Члан 16.

Политирани, фурнирани, и глатко ре- зани далови намештаја и ствари бришу се пажљиво (с лица) меком у сламу карболку¹⁾ замоченом па исцеђеном крпом. За тим се тај део сувом истире.

Члан 17.

Наличе таквих делова, стражња страна, кров и т. д. од намештаја у опште сва дрвенарија без фурнира и политуре, без глатких површина мора се брижљиво два пута засебице опрати слабом карболком. Где су ти делови јако загађени морају се пре тога још врелом водом и сапуном опрати.

Члан 18.

Дрвени первази и оплате на дувару, врата, вратнице, прозори и ћерчива оперу се најпре слабом карболком, па се онда сухо избришу.

¹⁾ П авидник за управника Градског завода за десин- фекцију“ и домаћи ред у самом заводу саставиће се касније, кад се буде видело, како ће завод моћи радити.

* За десинфикаторе око парног апарата прописале се нарочито упуство.

¹⁾ Где год се говори о слабој или јакој карболци мисли се 2% и 5% карболна киселина

Члан 19.

Слике које нису под стаклом бришу се сухом меком крпом, а слике под стаклом и масним бојама влажном у слабу карболку натопљеном, па тек онда сухом крпом а тако исто и оквири.

Члан 20.

Играчке и ствари без велике вредности (н. пр. сламарице са сламарицом) најбоље је пажљиво спалити. Што је скупле оно се шаље у завод или се брижљиво и по два пута засебице испере у слабој карболки.

Члан 21.

Ствари и делови од коже (цицела, чизме, опанке, кожни намештај и кожни јастуци), од мушеме и гуме (огртачи, јастуци, и простирке) перу се у слабој карболки. И крзно (шубаре, пршњаци, кожуен, бунде, поставе, первази) дезинфикују се истим тим раствором, али нарочитим начином којим ће се увезбати.

Члан 22.

Метални делови и ствари (н. пр. браве, кваке на вратима, лустери (полилеји) лампе, кипови и т. д. перу се у слабој карболици па се одмах после тога сухо бришу. Исто се тако поступа и са деловима од (печене земље) („теракоте“) гипса, порцулана, стакла и т. д.

В. Патос.

Члан 23.

Загађен патос мора се најпре четком, сапуном и врелом водом добро избришати, па тек онда два пута засебице избрисати, крпом натопљеном у јаку карболку. Где патос не би био јако загађен, не би се морао сапуном прати. Цукотине између појединих дасака ваља (кључаном водом опрати и добро јаком карболиком залити. Где је паркет особито нов а гладак довољно је испрати га влажном меком крпом, замоченом у слабу карболику па га онда одмах сухо избрисати. Где је камен, цигла или земља (набој) натапа се јаком карболком за дуже времена и два пута засебице.

Г. Нужници, олуци, цеви помијаре.

Члан 24.

Најпосле ваља све ствари, које су при дезинфекцији служиле н. пр. судове летвице, оруђа итд. дезинфиковата па се онда и нужникџ, олука, цеви и помијара сетити. Све то најбоље се дезинфикује јаком карболиком или гашеним кречом.

Ш. Повратак у завод.

Члан 25.

Пре него што дезинфектори изиђу из дезинфектована стана, морају своје радно одело са себе скинути, спаковати у кесу замочену у слабу карболку па их онда по пропису у коферче спремити. Лице и руке перу се сапуном, нокти сапуњавом четкицом. Тек тако опрани и очишћени смеју и опет обући своју службену униформу. Та правила о прању и прабуци вреде већ и онда чим је дезинфектор ма и за најкраће време у окруженим просоторима радио или боравио.

Члан 26.

Чим дезинфектори сврше посао враћају непосредно без икаквог задржавања или свраћања, најкраћим путем пешице или општинским колима у завод, и јављају се по пропису (са својим књижицама¹) управнику.

Члан 27.

Из завода излазе само у службеној униформи редовно у $\frac{3}{4}$ на 7. час. При поласку морају се увек пријавити управнику или његову заменику.

Члан 28.

Ко се огреши о ово упуство, може се казнити новчано од 5—50 динара, али само једанпут, Поновна погрешка казни се отпуштањем.

Преступи и злочини гоне се по кривичном законнику.

Члан 29.

Отступање и отпуштање из службе јав-

¹ Облик и уређење тих књижица и других нужних штампаних бланкета извршиће се касније.

ља се месец дана у напред а отпуштање ради кривице не мора се унапред јављати.

У.

ЦЕНОВНИК

„Градског завода за дезинфекцију“.

Члан 1.

Дезинфекција стана и ствари у њему рачуна се по времену и броју радника. Један сахат посла свакога радника посебице (дезинфектора или помоћника) стаје један динар. Рачуна се и на $\frac{1}{4}$ сахата.

Члан 2.

Дезинфекција ствари у парноме апарату завода стаје 4. динара од кубног метра онога простора што га ствари у апарату заузимају. Рачуна се и на 0.10 куб. мет. али тек онда, кад количина ствари пређе 0.5 куб. мет. ма каква количина рачуна се са 2. дин.

Члан 3.

Дезинфекција ствари хемијским средствима у самоме заводу рачуна се исто онако као и дезинфекција у стану (чл. 1).

Члан 4.

За подвоз не рачуна се ништа. А ако би се пак десило, да је пријава учињена, да дезинфектори и кола дођу, па да због ма кога узрока не могу свој посао вршити, плаћа се дангуба 10 динара.

Члан 5.

Завод подноси рачуне одмах сутра дан суду општинском по извршеној дезинфекцији.

Члан 6.

Од плаћања ослобађају се не само сиромаси него и особе средњег имовног стања, ако докажу, да су се дугим или честим боловањем или самртним случајевима истрошили.

Члан 7.

При процени имовног стања тога ради, неће се општинека власт држати уобичајених мера, него ће бити блажија.

СРПСКИ УСТАНИЦИ ПРОТИВУ ТУРАКА

У В Е З И

СА НАРОДНИМ СЕОБАМА У ТУБИНУ

од 1459—1814. год.

ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

У ДВА ДЕЛА

НАПИСАЛИ

Р. АГАТОНОВИЋ И П. М. СПАСИЋ.

(Академијски Савет Вел. Школе наградио првом издвојеном наградом општ. београдске).

Мото:

— „Пора нам перестат бит умними чужим умом и славними чужоју славоју“.

Карамзин.

(НАСТАВАК)

И оно се на бурму отвара,
У њем носи за јутра ракију;
По долами троје токе златне
Златне токе од по двије око,
Двоје вите а треће салите;
На ногама ковче и чакшире
Жуте му се ноге до колена

Побратиме као у сокола,
Из кавчи му сивдир од злата
На сивциним ситџе татрињике,
Што девојке носе о грвоцу;
Опасао Мунадем појаса
За појасом девет Давицкиње
Све у чисто заљевене злато;
О бедри му сабља окована
На сабљи су три блдчака златна,
И у њима три камена драга
Ваља сабља три царева града:
У крило му лежи павталија,
На њијзм је тридесеу карика,
Код вишана од тридесет дуката,
Више злата него љута гвожђа;
Када јунак из травце дише,
Уз јелу се узвијају гране;“

За тим на превару ухваћен и безоружан, виедв око себе Турке а несмајучи оружја, он се ипак брани:

„Како кога руком доваташе,
Тер о земљу њиме удараше
Па у њима живо срце пуца
Уби њ-му друга седморицу
Док му бијеле савезаше руке
Савезаше пак га побераш“

Вук, III. стр. 117.

Потпун опис свију приморских јунака врло је лепо изведен у песми: „Женидба

од Зајра Тодора“ Тодор Задранин испросио Косу Смиљанића и води је двору. Турци у намери да им преотму девојку причекају сватове; опис тих јунака ево како наша народна ставља у уста Хрљо Мустафаге:

Све јунаке по имену знадем,
Што је напр'јед девет коњаника
У црвеној чохо веденичкој (мљетачкој)
А под њима коњи алатаста
Оно ти је девет Томковића
Што је напр'јед јунак на алату
Несбичва око и погледа,
Оно ти је Томковић Илија,
Ово су ти све браћа рођена
Ово су ти под каменом гује;
Што за њима седм коњаника
У зеленој на на зеленим коњима,
Мој Алиле, мој брате рођени,
Оно ти је сераф Даничића;
А вапријед јунак на зеленку
Смеђих, брате, до рамена брва,
Шануди му брци по пушкама
Оно ти је Даничићу Бура;
Оно су ту браћа рођена,
Оно су ти под каменом гује
Крких жешћих ви у Приморју гема;
Што за њима до пет коњаника
Све у црву на вранијем коњма,
Оно ти је све пет Мрковић:
Што је напр'јед јунак на вранчићу
Црни брци пали до пушкака

Члан 8.

Сва ова наређења вреде и за дезинфекцију, која није обавезна (види I. чл. 2 и 17) него је то постала наређењем лекаремским.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

Др. Д. Т. Николајевић
Др. Никола Х. Ниволић
Др. П. Стејић
Др. М. Јовановић-Батут

СТАТИСТИЧКИ ЗАПИСИ У ОПШТИНИ БЕОГРАДСКОЈ

Путнички саобраћај вароши Београда. У времену од 22 Марта. до 28 Марта 1895. г. допутов. 659, отпутов. 663. Од којих су:

а.) Пола: мушког 620 женског 39, свега 659.

б.) Вероисповести: православне 537. неправославне 94, мојсијевске 16, мухамеданске 12, свега 659.

в.) Постојбина: Србија 453, А.-Угарска 82, Босна и Херцеговина 21, Црна Гора 2, Турска 50, Грчка 1, Бугарска 4, Румунија 12, Русија —, Германија 4, Франц. 8, Италија 19, остале државе 1, ван Европе 2.

г., Занимање путника: Тежаци и економи, 50, Занатлије 70, Трговци 271, индустријалци 4, шпекуланти и предузимачи 8, Гостиничари 24, Интелигенција и војска 73, Ђаци 24, раденици и помоћници 15, Пиљари и бозације 6, надничари и слуге 73.

Из статистичког одељка Суда општине вароши Београда 30. Марта 1895 год.

О Г Л А С

Одбор општине београдске, решењем од 13 фебруара и 23 тек. месеца АБр. 996 и 2010 уступио је, право на концесију за чишћење нужника и помијара у реону општине београдске, г. Петру Б. Јоакимовићу бив. концесионару.

Ова концесија важи од данас, а концесионар г. Јоакимовић, има права, да за чишћење нужника или помијара, наплати од сопственика истих, по 7. дин. од једног кубног метра или 35 пара дин. од једног акова изнете нечистоће (тач. VIII. уговора) па вршио чишћење модерним (шлематичним) или примитивним справама.

Према томе, на концесију ову има искључиво право г. Јоакимовић, а сваки други, ко буде овај посао радио, биће кажњен.

Извештавајући о овоме грађанство, суд општински позива сопственике зграда, да се, за чишћење нужника или помијара, обраћају са писменом пријавом концесионару, преко економног одељења овога суда. У пријави треба да буде означено: улица и број зграде, шта се има очистити, а испод овога потпис сопственика зграде.

Овакав начин пријава нуждан је зато, да суд општински може контролисати рад концесионара.

АБр. 2089 Од суда општине града Београда, 29 марта 1895 године у Београду.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

I. На основу решења одбора општинског од 9. Јануара тек. године АБр. 246, — Суд општине београдске, држаће на дан 17. Априла ове године, за набавку 1960 пари одеља, за обвезнике I позива народне војске.

Одело ово састоји се из копорана и чакшира за све родове оружја.

Лицитација ће се вршити у канцеларији економног одељења суда општинског од 3—5 сати по подне, поменутог дана.

Лицитанти полажу пре лицитације по 7000 дин. на име кауције у готову или српско-државним хартијама (папирима) од вредности.

Сјају им се токе кроз бркове,
Како мјесецеод од петнаест дана,
Кад обасја кроз јелове гране,
Необична ока и погледа,
Необичне слике и прилике
Оно ти је *Петар Мркоњићу*:
Оно су ти сва браћа рођена
Сва изгинут један за другога,
Не ш бјежи један без другога,
Жешћих гуја нема у Приморју,
Оно су ти гује присојкиње;
Што за њима до три коњаника
У бијелој а на ђогатима
Ово су ти сва *три Кулишића*
Оно су ти три брата рођена,
Што је јунак напр'јед на ђогату,
Што му плава до рамена брца
Оно ти је *Нико Кулишићу*,
Оно су ти приморски хајдуци,
Све изгинут једно за другога
Неће побјећ' један без другога
Што је младо момче уз кочије,
На вранчаћу коњу од мејдана,
А ве има браде ви бркова,
А лепши је од сваке ђевојке,
Оно ти је *Ђевер уз Ђевојку*,
Оно ти је курвино копице,
А на име од *Сеџа Тадија*
Жешће гује у крајини нема,

У Турчина ни у кауриана;
Што је јунак јавдад од сватова
Гарила га мрва наусница,
Па му дорат зечки поиграва
Господара пјеном пребацује
Оно ти је од курве копице
Оно ти је *цури Ђувегија*
А на име од *Задра Толоре*:
Три године био у Мљецима,
Па оков'о себе и дората,
Не море га сјећи општра ђорда
Ни пробити пушка из кубура:
Што ј' острагу јунак за сватов'ма,
На путаљу коњу од мејдана,
Смеђих, брата, до рамена брка
И у њега пали до пушака,
И покрила пушком тепелуке
Сјају му се токе кроз бркове
Како мјесец од петнаест дана,
Кад обасја кроз јелове гране;
Око главе перје и челенке,
Девет пера дванаест челенака,
И трин'есто ноја тиче грало,
Па се крило на чекрк окреће
Те казује који ветар пуше.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

Мустре, као и остале погодбе за израду овог одеља, могу се видети сваког радног дана а и на сам дан лицитације у економном одељењу.

Ко, жели примити се израде овог одеља нека означеног дана дође и лицитира.

АБр. 1307, — Од суда општине града Београда, 30 Марта 1895 године у Београду.

II. Према решењу суда општинског данашњег АБр. 2115 економно одељење, држаће на дан 12 Априла ове године, од 3—6 сати по подне, јавну усмену лицитацију, за издавање под закуп 12 месарских плацева на горњој и 7 плацева на доњој страни вел. трга

Лицитација ће се вршити пред кафаном званом код „Раића“ на вел. тргу, а закуп има важити од 1. Маја ове до 1. Маја 1896 године.

За сваки плац лицитанти полажу по 120 дин. на име кауције у готову или српско-државним папирима од вредности.

Остале погодбе, могу се видети сваког радног дана а и на сам дан лицитације у канцеларији економног одељења.

Ко жели ма који од ових плацева под закуп узети, нека означена дана дође и лицитира.

АБр. 2115. — Од суда општине града Београда, 30. Маја 1895 године у Београду.

НАРЕДБА

Управа вар. Београда, актом од 14-ог марта тек. год. АБр 374. саопштила је суду овоме наређење господина министра унутрашњих дела од 8 тек. месеца СНБр. 1928. да се од 15-ог априла тек. год. отпочне каламбење непелцованих лица и деце у овој вароши.

Суд општине београдске позива све становнике ове вароши, да почев од 15-ог априла тек год. сваке недеље и празника од 3—5. часова по подне доводе или доносе ради пелцовања у зграду Црвеног Крста.

1. Сву децу која до сада нису никако пелцована.

2. Сву децу која су пелцована пре седам и више година; и

3. Да дођу сва одрасла лица, која или нису никако пелцована или су пелцована пре седам и више година, а вољна су да се пелцују.

Ко се од родитеља овоме позиву на време не одазове биће кажњен по тац. 8. чл. 21 зак. о уређењу санитетске струке и о чувању народног здравља.

Од суда општине београдске 24. марта 1895 год. АБр. 324. у Београду.